

ଓଁ ଶ୍ରୀ ଗଣେଶାୟ ନମଃ

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତୀୟ ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ
Vedic Literature of Ancient India

ଶୁକ୍ଳ ଯଜୁର୍ବେଦ ବାଜସନେୟୀ ମାଧ୍ୟନ୍ଦିନ ସଂହିତା

(शुक्ल यजुर्वेद - वाजसनेयी माध्यन्दिन संहिता)
(Shukla Yajurveda - Vaajasaneyi Maadhyandina Samhitaa)

ସଂପାଦନ - ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

Editor – Prakash Pradhan

ଭାଷା - ସଂସ୍କୃତ-ଓଡ଼ିଆ

Language – Sanskrit - Odia

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ (Proofreading by)

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଶ୍ରୀ ଶେଷଦେବ ଦାଶ

ଶ୍ରୀ ପ୍ରକାଶ ପ୍ରଧାନ

ସଂପାଦନା

prakash@scholarshoppe.com

ଶୁଦ୍ଧିକରଣ

ଶ୍ରୀ କମଳ ଲୋଚନ ପଣ୍ଡା

ଜିଲ୍ଲା ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ବୈଦିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପରିଷଦ,

ସମ୍ବଲପୁର, ଓଡ଼ିଶା

klpandajsg@gmail.com

ଶ୍ରୀ ସେଷଦେବ ଦାଶ

ପୋତାମାରି ଗଡ଼, ସାନଖେମୁଣ୍ଡି,

ଗଞ୍ଜାମ, ଓଡ଼ିଶା

sesanirbhaya@gmail.com

ଅଭି.ବିଂଶି ଅଧ୍ୟାୟ

॥ ଅଥଃ ଅଷ୍ଟାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ॥

ହୋତା ଯୁଷସ୍ତମିଧେନ୍ଦ୍ରମିତସ୍ତଦେ ନାଭା ପୃଥିବ୍ୟା ଅଧି ।

ଦିବୋ ବର୍ଷ୍ଣନ୍ତ୍ରମଧ୍ୟତ ଓଜିଷ୍ଠଶ୍ଚର୍ଷଣୀସହାଂ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୧ ॥

ହୋତା ଯୁଷଋନୁନପାତମୁତିଭିର୍ଜେତାରମପରାଜିତମ୍ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଂ ଦେବଃ ସ୍ୱର୍ବିତଂ ପଥିତିର୍ମଧୁମଋମୈର୍ନରାଶଃସେନ ତେଜସା ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୨॥

ହୋତା ଯୁଷଦିତାଭିରିନ୍ଦ୍ରମୀତିତମାଜୁହ୍ୱାନମମର୍ତ୍ୟମ୍ ।

ଦେବୋ ଦେବୈଃ ସବୀର୍ଯ୍ୟୋ ବଜ୍ରହସ୍ତଃ ପୁରନ୍ନରୋ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩ ॥

ହୋତା ଯୁଷଦ୍ୱର୍ହିଷୀନ୍ଦ୍ରଂ ନିଷଦ୍ୱରଂ ବୃଷତଂ ନର୍ଯ୍ୟାପସମ୍ ।

ବସୁଭୀ ରୁଦ୍ରେରାଦିତ୍ୟୋଃ ସୁୟୁଗ୍ଭିର୍ବର୍ହିରାସଦଦ୍ୱେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୪ ॥

ହୋତା ଯୁଷଦୋଜୋ ନ ବୀର୍ଯ୍ୟଃ ସହୋ ଦ୍ୱାର ଇନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।

ସୁପ୍ରାୟଶା ଅସ୍ଥିନ୍ୟଜ୍ଞେ ବି ଶ୍ରୟନ୍ତାମୃତାବୃଧୋ ଦ୍ୱାର ଇନ୍ଦ୍ରାୟ ମୀତୁଷେ ବ୍ୟତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥୫॥

ହୋତା ଯୁଷଦୁଷେ ଇନ୍ଦ୍ରସ୍ୟ ଧେନୁ ସୁଦୁଧେ ମାତରା ମହୀ ।

ସବାତରୌ ନ ତେଜସା ବସୁମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧତାଂ ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୬ ॥

ହୋତା ଯୁଷଜୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଭିଷଜା ସଖାୟା ହବିଷେନ୍ଦ୍ରଂ ଭିଷଜ୍ୟତଃ ।

କବୀ ଦେବୌ ପ୍ରତେତସାବିନ୍ଦ୍ରାୟ ଧଋ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୭ ॥

ହୋତା ଯୁଷଋସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀର୍ନ ଭେଷଜଂ ତ୍ରୟସ୍ତ୍ରିଧାତବୋଽପସ ଇତା ସରସ୍ୱତୀ ଭାରତୀ ମହୀଃ ।

ଇନ୍ଦ୍ରପତ୍ନୀର୍ହବିଷ୍ମତୀର୍ବ୍ୟତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୮ ॥

ହୋତା ମୁକ୍ତଶ୍ରେଣୀର ମିଶ୍ର ଦେବ ଭିଷଜ୍ୟ ସୁଯୁକ୍ତ ଘୃତଶ୍ରେଣୀ ।

ପୁରୁରୂପଃ ସୁରେତସଂ ମଘୋନମିନ୍ଦ୍ରାୟ ତ୍ବଷ୍ଟା ଦଧିଦିନ୍ଦ୍ରୟାଣି ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟଞ ॥ ୯ ॥

ହୋତା, ଯୁକ୍ତଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତ୍ୟ ଶମିତାରଥ ଶତକ୍ରତୁଂ ପିୟୋ ଜୋଷ୍ଠାରମିନ୍ଦ୍ରିୟମ୍ ।

ମଧୁ। ସମଞ୍ଜନ୍‌ପଥିତିଃ ସୁଗେତିଃ ସୁଦାତି ଯୁକ୍ତଂ ମଧୁନା ଘୃତେନ ବେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟିତ୍ ॥୧୦॥

ହୋତା ମୁକ୍ତିଦ୍ରୁଃ ସ୍ବାହାରୈଜ୍ୟସ୍ୟ ସ୍ବାହା ମେଦସଃ ସ୍ବାହା ସ୍ତୋକାନାଃ

ସ୍ୱାହା ସ୍ୱାହାକୃତୀନାଃ ସ୍ୱାହା ହବ୍ୟସ୍ତ୍ରୀନାମ୍ ।

ସ୍ୱାହା ଦେବୀ ଆଜ୍ୟପା ଜୁଷାଣା ଇନ୍ଦ୍ର ଆଜ୍ୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତ ହୋତର୍ଯ୍ୟଜ୍ଞ ॥ ୧୧ ॥

ଦେବଂ ବହିରିନ୍ଦ୍ରଧ ସ୍ତୁଦେବଂ ଦେବିର୍ବୀରବତ୍ସ୍ରୀର୍ଣ୍ଣଂ ବେଦ୍ୟାମବଧୟତ୍ ।

ବସ୍ତୋର୍ତ୍ତଂ ପ୍ରାକ୍ଷୋର୍ତ୍ତଂ ରାୟା ବହିଷ୍ଠତୋଽତ୍ୟଗାଦ୍ୟୁବନେ ବସୁଧେୟା ବେତୁ ଯତ୍ନ ॥୧୨॥

ଦେବୀନ୍ଦ୍ରୀର ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁ ସଙ୍ଗୀତେ ବୀଣୁରୀମନୁବର୍ଧନୁ ।

ଆ ବୟୋନ ତରୁଣେନ କୁମାରେଣ ଚ ମୀବତାପାର୍ବୀଶଃ ରେଣୁକକାଚଂ ନୁଦନ୍ତାଂ ବସୁବନେ

ବସୁଧେୟଂ ବାନ୍ଧୁ ଯୁଜ ॥ ୧୩ ॥

ଦେବୀ ଭକ୍ତାସାନକ୍ରେନ୍ଦ୍ରଂ ଯୁକ୍ତେ ପ୍ରୟତ୍ୟହେତାମ୍ ।

ଦୈବୀବିଶ୍ଵ ପ୍ରାୟାସିଷ୍ଠ୍ୟଃ ସୁପ୍ରୀତେ ସୁଧିତେ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯୁଜ ॥ ୧୪ ॥

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଟୀ ବସୁଧିତା ଦେବମିତ୍ରମବଧତାମ୍ ।

ଅୟାବ୍ୟାଧିକାରୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଉପାଦାନୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାହାରି ଯୁକ୍ତମାନାୟ ଶିକ୍ଷିତେ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟା

ବୀତାଂ ଯୁଗ ॥ ୧୫ ॥

ଦେବୀ ଉର୍ଜାଦୁତୀ ଦୁଘେ ସୁଦୁଘେ ପୟସେନ୍ଦ୍ରମବଧାତାମ୍ ।

ଇଷମୂର୍ତ୍ତିମନ୍ୟା ବକ୍ଷସ୍ତ୍ରାଘ୍ନିଃ ସପାତିମନ୍ୟା ନବେନ ପୂର୍ବଂ ଦୟାମାନେ ପୁରାଣେନ

ନବମଧ୍ୟାତାମୂର୍ତ୍ତମୂର୍ତ୍ତାଦ୍ୱୱତୀ ଉର୍ଜ୍ଜ୍ୱମାନେ ବସୁ ବାୟୁଶି ଯୁଜମାନାୟ ଶିକ୍ଷିତେ ବସୁବନେ

ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯୁଜ ॥ ୧୭ ॥

ଦେବା ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବଧତାମ୍ ।
ହତାଘଶଂସାବାଭାଷ୍ଟାଂ ବସୁ ବାୟାଶି ଯୁଜମାନାୟ
ଶିକ୍ଷିତୌ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯୁଜ ॥ ୧୭ ॥

ଦେବୀସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀଃ ପତିମିନ୍ଦ୍ରମବଧୟନ୍ ।
ଅସ୍ତୃକ୍ଷଦ୍-ଭାରତୀ ଦିବଂ ରୁଦ୍ରେୟଞ୍ଜିତଂ ସରସ୍ବତୀତା ବସୁମତୀ
ଗୃହାନ୍ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତଃ ଯୁଜ ॥ ୧୮ ॥

ଦେବ ଇନ୍ଦ୍ରୋ ନରାଶଂସସ୍ତ୍ରିବରୁଥସ୍ତ୍ରିବନ୍ଧୁରୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବଧୟତ୍ ।
ଶତେନ ଶିତିପୃଷ୍ଠାନାମାହିତଃ ସହସ୍ରେଣ ପ୍ର ବର୍ତତେ ମିତ୍ରାବରୁଣେଦସ୍ୟ ହୋତ୍ରମର୍ହତୋ ବୃହସ୍ପତି
ସ୍ତ୍ରୋତ୍ରମଶ୍ୱିନାଧ୍ୟୟନ୍ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯୁଜ ॥ ୧୯ ॥

ଦେବୋ ଦେବୈର୍ବନସ୍ପତିର୍ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣୋ ମଧୁଶାଶଃ ସୁପିୟଲୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବଧୟତ୍ ।
ଦିବମଗ୍ରେଶାୟୁକ୍ଷଦାନ୍ତରିକ୍ଷଂ ପୃଥିବୀମଦୃଢ଼ୀଦ୍ରୁସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯୁଜ ॥ ୨୦ ॥

ଦେବଂ ବର୍ହିର୍ବୀରିତୀନାଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବଧୟତ୍ ।
ସ୍ୱାସସ୍ତମିନ୍ଦ୍ରେଶାସନ୍ନମନ୍ୟା ବର୍ହିଃଷ୍ୟଭ୍ୟଭୁଦ୍ରସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯୁଜ ॥ ୨୧ ॥

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବଧୟତ୍ ।
ସ୍ୱିଷ୍ଟଂ କୁର୍ବତ୍ସ୍ୱିଷ୍ଟକୃସ୍ୱିଷ୍ଟମଦ୍ୟ କରୋତୁ ନୋ ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯୁଜ ॥ ୨୨ ॥

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟ ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯୁଜମାନଃ ପତନ୍-ପକ୍ତଃ
ପତନ୍-ପୁରୋତାଶଂ ବଧ୍ନନ୍ନିନ୍ଦ୍ରାୟ ଛାଗମ୍ ।
ସୁପସ୍ତା ଅଦ୍ୟ ଦେବୋ ବନସ୍ପତିରଭବଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ଛାଗେନ ।
ଅଘତଂ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତି ପତତାଗ୍ରଭୀଦବୀବୃଧତ୍-ପୁରୋତାଶେନ ।
ତ୍ୱାମଦ୍ୟ ରକ୍ଷେ ॥ ୨୩ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମନ୍ତିଧାନଂ ମହଦ୍ୟଶଃ ସୁସମିକଂ ବରେଣ୍ୟମଗ୍ନିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଗାୟତ୍ରୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ର୍ୟବିଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବେଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୪ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମନ୍ତନୂନପାତମୁଦ୍-ଭିଦଂ ଯଂ ଗର୍ଭମଦିତିର୍ଦଧେ ଶୁଚିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଉଷ୍ଣିହଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଦିତ୍ୟବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବେଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୫ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦୀତେନ୍ୟମୀତିତଂ ବୃତ୍ରହନ୍ତମମିତାଭିରୀର୍ଜ୍ୟ ସହଃ ସୋମମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଅନୁଷ୍ଟୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଞ୍ଚାବିଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବେଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୬ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମସ୍ତୁବର୍ହିଷଂ ପୁଷଶ୍ଚକ୍ରମମର୍ତ୍ୟଃ ସୀଦକ୍ରଂ ବର୍ହିଷି ପ୍ରିୟୋମୃତେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ବୃହତୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ରିବସଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବେଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୭ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦ୍ୟାଚସ୍ବତୀଃ ସୁପ୍ରାୟଶା ଋତାବୃଧୋ ଦ୍ବାରୋ
ଦେବୀର୍ହିରଣ୍ୟୟାର୍ତ୍ତୁଶ୍ଚାଶମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ପଞ୍ଚିଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତୁର୍ଯବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୮ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମସୁପେଶସା ସୁଶିଲ୍ଲେ ବୃହତୀ ଉଭେ ନକ୍ତୋଷାସା
ନ ଦର୍ଶତେ ବିଶ୍ବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପଷ୍ଟବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୨୯ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମତ୍-ପ୍ରଚେତସା ଦେବାନାମୁତ୍ତମଂ ଯଶୋ ହୋତାରା
ଦୈବ୍ୟା କବୀ ସୟୁଜେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଜଗତୀଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମନଦ୍ବାହଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବୀତାମାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩୦ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମପ୍ରେଶସ୍ବତୀସ୍ତ୍ରସ୍ତ୍ରୋ ଦେବୀର୍ହିରଣ୍ୟୟାର୍ତାରତୀର୍ବୃହତୀର୍ମହୀଃ ପତିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ବିରାଜଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଧେନୁଂ ଗାଂ ନ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବ୍ୟାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩୧ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମୁରେତସଂ ତୁଷ୍ଟାରଂ ପୁଷ୍ଟିବର୍ଧନଃ ରୂପାଣି ବିଭ୍ରତଂ ପୃଥକ୍ ପୁଷ୍ଟିମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଦ୍ଵିପଦଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମୁଷାଣଂ ଗାଂ ନ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩୨ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମଦ୍ଵନୟୁତିଃ ଶମିତାରଃ ଶତକ୍ରତୁଃ
ହିରଣ୍ୟପର୍ଣ୍ଣମୁକ୍ତପିନଃ ରଶନାଂ ବିଭ୍ରତଂ ବଶିଂ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
କକୁଭଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଶାଂ ବେହତଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵେତ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩୩ ॥

ହୋତା ଯୁଷ୍ମସ୍ତାହାକୃତୀରଗ୍ନିଂ ଗୃହପତିଂ ପୃଥଗ୍ଋଣଂ ଭେଷଜଂ କବିଂ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସମ୍ ।
ଅତିଛନ୍ଦସଂ ଛନ୍ଦ ଇନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବୃହଦୃଷତଂ ଗାଂ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵ୍ୟନ୍ତାଜ୍ୟସ୍ୟ ହୋତୟ୍ଜ ॥ ୩୪ ॥

ଦେବଂ ବର୍ହିର୍ବୟୋଧସଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।
ଗାୟତ୍ରୀ ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ଚକ୍ଷୁରିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ ॥ ୩୫ ॥

ଦେବୀର୍ଦ୍ଵାରୋ ବୟୋଧସଃ ଶୁଚିମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟନ୍ ।
ଭଷ୍ଟ୍ରା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ପ୍ରାଣମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟନ୍ତୁ ଯଜ ॥ ୩୬ ॥

ଦେବୀ ଭଷାସାନକ୍ତା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।
ଅନୁଷ୍ଟୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ବଲମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥ ୩୭ ॥

ଦେବୀ ଜୋଷ୍ଠୀ ବସୁଧିତୀ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।
ବୃହତ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶ୍ରୋତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥ ୩୮ ॥

ଦେବୀ ଉର୍ଜାହୁତୀ ଦୁଘେ ସୁଦୁଘେ ପୟସେନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୀ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।
ପଞ୍ଜ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶୁକ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥ ୩୯ ॥

ଦେବା ଦୈବ୍ୟା ହୋତାରା ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧସଂ ଦେବୌ ଦେବମବର୍ଧତାମ୍ ।
ତ୍ରିଷ୍ଟୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଂ ତ୍ଵଷିମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ଵସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବୀତାଂ ଯଜ ॥ ୪୦ ॥

ଦେବୀସ୍ତ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀସ୍ତ୍ରୀ ଦେବୀର୍ଯ୍ୟୋଧନଂ ପତିମିନ୍ଦ୍ରମବର୍ଧୟତ୍ ।

ଜଗତ୍ୟା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଶୁଷମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତଃ ଯଜ୍ଞଃ ॥ ୪୧ ॥

ଦେବୋ ନରାଶଃସୋ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧନଂ ଦେବୋ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।

ବିରାଜା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ରୂପମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ୍ଞଃ ॥ ୪୨ ॥

ଦେବୋ ବନସ୍ତତିର୍ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧନଂ ଦେବୋ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।

ଦ୍ବିପଦା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଭଗମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ୍ଞଃ ॥ ୪୩ ॥

ଦେବଂ ବର୍ହିର୍ବୀରିତୀନାଂ ଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧନଂ ଦେବଂ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।

କକୁଭା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ ଯୁଗ ଇନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ୍ଞଃ ॥ ୪୪ ॥

ଦେବୋ ଅଗ୍ନିଃ ସ୍ବିଷ୍ଟକୃଦେବମିନ୍ଦ୍ରଂ ବୟୋଧନଂ ଦେବମବର୍ଧୟତ୍ ।

ଅତିଛନ୍ଦସା ଛନ୍ଦସେନ୍ଦ୍ରିୟଃ କ୍ଷତ୍ରମିନ୍ଦ୍ରେ ବୟୋ ଦଧଦ୍ବସୁବନେ ବସୁଧେୟସ୍ୟ ବେତୁ ଯଜ୍ଞଃ ॥ ୪୫ ॥

ଅଗ୍ନିମଦ୍ୟା ହୋତାରମବୃଣୀତାୟଂ ଯଜମାନଃ ପଚନ୍ପକ୍ତୀଃ

ପଚନ୍ପୁରୋତାଶଂ ବଧ୍ନନ୍ନିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୟୋଧନେ ଛାଗମ୍ ।

ସୁପସ୍ଥା ଅଦ୍ୟା ଦେବୋ ବନସ୍ତତିରଭବଦିନ୍ଦ୍ରାୟ ବୟୋଧନେ ଛାଗେନ ।

ଅଘତଂ ମେଦସ୍ତଃ ପ୍ରତିପଚତାଗ୍ରଭୀଦବୀବୃଧତ୍-ପୁରୋତାଶେନ । ତ୍ବାମଦ୍ୟା ଋଷେ ॥ ୪୬ ॥

ଋଷି, ଦେବତା ଓ ଛନ୍ଦ ବିବରଣୀ

॥ ଋଷିଃ ॥

୧-୨୨, ୨୪-୪୫ - ପ୍ରଜାପତିଃ, ଅଶ୍ବିନୌ, ସରସ୍ବତୀଃ । ୨୩, ୪୬ - ଆତ୍ରେୟ ସ୍ବସ୍ତ୍ୟଃ ॥

॥ ଦେବତା ॥

୧ - ଇଧ୍ମଃ । ୨, ୨୫ - ତନ୍ମନପାତ୍ । ୩, ୨୬ - ଇତଃ । ୪, ୧୨, ୨୧, ୨୭, ୩୫, ୪୪ -
ବର୍ହିଃ । ୫, ୧୩, ୨୮, ୩୬ - ଦ୍ଵାରଃ । ୬, ୧୪, ୨୯, ୩୭ - ଉଷାସାନକ୍ତାଃ ।
୭, ୩୦, ୪୦ - ଦିବ୍ୟ ହୋତାଃ । ୮, ୧୮, ୩୧, ୪୧ - ଦେବୀଃ । ୯, ୩୨ - ତୁଷ୍ଟଃ ।
୧୦, ୩୩, ୪୩ - ବନସ୍ତତିଃ । ୧୧, ୩୪ - ସ୍ଵାହାକୃତି । ୧୫, ୩୮ - ଦ୍ୟାବାପୃଥିବୀଃ ଅଥବା
ଅହୋରାତ୍ରଃ । ୧୬, ୩୯ - ଇନ୍ଦ୍ରଃ । ୧୭ - ପାର୍ଥିବାର୍ଗ୍ଗଃ । ୧୯ - ଯଜ୍ଞଃ । ୨୦ - ଯୁପଃ ।
୨୨ - ସ୍ଵାହାକୃତ୍ ଅଗ୍ନିଃ । ୨୩, ୪୬ - ଲିଂଗୋକ୍ତଃ । ୨୪ - ସମିତ୍ । ୪୨ - ନରାଶଂସଃ ।
୪୫ - ସ୍ଵିଷ୍ଟକୃତ୍ ॥

॥ ଛନ୍ଦ ॥

୧, ୪, ୨୨ - ନିତୃତ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୨, ୫, ୯, ୧୨, ୪୨-୪୩ - ନିତୃତ୍ ଅତିଜଗତୀ ।
୩, ୧୪ - ସ୍ଵରାଟ୍ ପଂକ୍ତି । ୬, ୨୧ - ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ । ୭ - ଜଗତୀ । ୮ - ନିତୃତ୍ ଜଗତୀ ।
୧୦, ୨୭, ୪୫ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଅତିଜଗତୀ । ୧୧, ୨୬, ୩୯ - ନିତୃତ୍ ଶକ୍ୱରୀ ।
୧୩, ୩୦-୩୨ - ଭୃଗ୍ ଶକ୍ୱରୀ । ୧୫, ୨୫, ୩୭-୩୮, ୪୪ - ଭୃଗ୍ ଅତିଜଗତୀ ।
୧୬ - ଭୃଗ୍ ଆକୃତି । ୧୭, ୪୧ - ଭୃଗ୍ ଜଗତୀ । ୧୮, ୪୦ - ଅତିଜଗତୀ ।
୧୯, ୨୩ - କୃତି । ୨୦, ୨୯ - ନିତୃତ୍ ଅତିଶକ୍ୱରୀ । ୨୪ - ସ୍ଵରାଟ୍ ଜଗତୀ । ୨୮ - ସ୍ଵରାଟ୍
ଶକ୍ୱରୀ । ୩୩ - ନିତୃତ୍ ଅତ୍ୟଷ୍ଟି । ୩୪ - ଅତିଶକ୍ୱରୀ । ୩୫-୩୬ - ଭୃଗ୍ ତ୍ରିଷ୍ଟୁପ୍ ।
୪୬ - ଆକୃତି ॥

॥ ଇତି ଅଷ୍ଟାବିଂଶୋଧ୍ୟାୟଃ ସମାପ୍ତଃ ॥

